

45- 2020 - Zprávy z jaderné energetiky a další informace

4.12. 2020

Jednou větou:

V Dukovanech bloky 2, 3, 4 na nominálním výkonu, blok č. 1 odstávka,

V Temelíně oba bloky v provozu,

Z domova: ČEZ se brání: Rizikové zájemce o Dukovany může vyřadit jedině stát, ne my. Zástupci obcí a firem na Třebíčsku vyzvali premiéra Andreje Babiše, aby dodržel termín vyhlášení tendru na stavbu nového bloku Jaderné elektrárny Dukovany

Ze zahraničí: Jaderná energie je potřebná v budoucím nizozemském energetickém mixu, říká EPZ. UK hledá místo pro fúzní reaktor STEP. Zavážení paliva probíhá na JE Karáčí 2 s reaktorem Hualong On. Začíná horké testování JE Tianwan 6. Vattenfall rozšiřuje spolupráci v SMR s Fermi Energia. První svého druhu 3D tištěná komponenta jaderného paliva je připravena k uvedení do provozu

Provoz EDU:

1. blok –odstávka pro výměnu paliva, revize a investice, 21. den, režim 7 palivo vyvezeno z R
2. blok –100% , út. - čtvrt. 50 % pro opravu SPP TG21.
3. blok -100%
4. blok- 100%

Provoz ETE:

ETE 1 1086 MWe, výroba letos 6 935 GWh.

ETE 2 1101 MWe, výroba letos 7 285 GWh
provoz v souladu s LAP

Z domova

ČEZ se brání: Rizikové zájemce o Dukovany může vyřadit jedině stát, ne my

2.12.2020, iHNed.cz: Pokud budou z tendru na dostavbu Dukovan už předem vyloučeny firmy z Ruska a Číny, mohli bychom dostat nabídku jen od jednoho či dvou zájemců, obává se elektrárenská firma ČEZ. "Jednáme s pěti potenciálními dodavateli, není však jasné, jaká nakonec ustanoví konsorcium a dodavatelský řetězec ani zda všichni předloží nabídky," napsala firma v připomínkovém řízení k zadávací dokumentaci pro zájemce o chystaný jaderný tendr. Upozornila také, že o možném vyřazení z největšího tendru v historii Česka může rozhodnout jedině ministr průmyslu a obchodu na základě usnesení vlády. Nikoliv sama firma.

Dokument mají HN k dispozici. ČEZ v něm reaguje na připomínky bezpečnostní skupiny, v níž jsou tajné služby, ministerstva vnitra a zahraničí a Národní úřad pro kybernetickou a informační bezpečnost. Ta ostře kritizovala ČEZ za to, že do zadání tendru dostatečně nepromítl bezpečnostní kritéria schválená vládou. Zároveň doporučila, aby se uchazeči z rizikových zemí do soutěže vůbec nezvali. Za rizikové považují tajné služby právě Rusko a Čínu. O výtkách skupiny informoval jako první Radiožurnál.

Z dokumentu z letošního podzimu, který HN nyní získaly, plyne, že experti vytkli ČEZ celkem 42 bodů, ten ale většinu z nich odmítl.

Kromě zájemců z Ruska a Číny chce pozvat do tendru také společnosti z Jižní Koreje, Francie a Spojených států. Proč by se po vyřazení firem z rizikových zemí mohla smršknout nabídka jen

na jednu společnost, nechtěl ČEZ na dotaz HN komentovat.

Podle informací redakce však panuje nejistota ohledně nabídky od francouzské EDF. Firma sice zatím zájem o tendr potvrzuje, její reaktor má ale větší kapacitu, než požaduje ČEZ, a Francouzi by museli svůj produkt pro Dukovany nejprve zmenšit. Obavy panují také o konkurenci mezi americkým Westinghousem a korejskou KHNP. Při nedávné stavbě jaderné elektrárny pro Spojené arabské emiráty firmy spolupracovaly. "Jako obchodní společnost musíme myslet i na ekonomickou stránku. Více soutěžitelů vede k lepším nabídkám, zvláště když tendr předpokládá jejich další vylepšování v následném jednání," uvedl mluvčí ČEZ Ladislav Kříž.

Na doporučení bezpečnostních expertů, aby zájemce z rizikových zemí ČEZ do tendru nezval, reagovala firma v dokumentu odkazem na stát:

"Požadavek na vyloučení uchazečů může vznést pouze ministr průmyslu a obchodu nebo osoba jím k tomu písemně pověřená, a to na základě usnesení vlády."

Elektrárenská společnost tvrdí, že je to jasně dané v první prováděcí smlouvě, kterou v červenci uzavřela se státem. V ní ČEZ dostal garanci od státu, že bude projekt podporovat.

Zároveň se v ní řeší i bezpečnostní požadavky státu.

ČEZ proto v připomínkách odkazuje na článek této smlouvy, podle něhož má stát právo z bezpečnostních důvodů vyloučit kteréhokoliv uchazeče v kterékoliv fázi výběrového řízení prostřednictvím ministra průmyslu. "Nic nebrání státu využít práva vyřadit uchazeče dokonce před rozesláním poptávkové dokumentace na potenciální dodavatele," píše firma s tím, že tuto možnost zanesla i do připravené dokumentace pro tendr. "Doposud jsme takový pokyn od státu nedostali," dodal mluvčí ČEZ.

Expertů v dokumentu ale namítají, že vyřazování nebezpečných zájemců v průběhu tendru, nebo dokonce po podpisu smlouvy na projekt je velmi rizikové a může přinést značné finanční ztráty a zahájení řady soudních sporů či arbitrází. "Jsou to nástroje neefektivní, neboť možnost vlády je využít bude při zvážení jejich důsledků velmi snížena," uvedli v řízení.

Riziko arbitrází v minulých dnech potvrdil i ministr zahraničí Tomáš Petříček (ČSSD). "Stát by měl vzít v potaz bezpečnostní otázky hned na začátku celého toho procesu. Pokud tu jsou nějaká rizika a my bychom případné bezpečnostní výjimky uplatnili až později během tendru, tak bychom se vystavovali rizikům arbitrází a podobně," řekl HN ministr.

Naopak ministr průmyslu a obchodu Karel Havlíček (za ANO) se opakovaně nechal slyšet, že chce v tendru co nejvíce nabídek. Na konkrétní dotaz HN ohledně možného vyloučení rizikových firem však odpověděl v minulých dnech tak, že se o podmínkách tendru bude debatovat na příštím vládním jaderném výboru 9. prosince. "Včetně bezpečnostních požadavků státu," uvedl bez dalších detailů.

Riziko prohry případných arbitrází či u soudů s vyřazenými uchazeči ČEZ v dokumentu odmítá. Na dotaz HN to potvrdil i mluvčí firmy Kříž. "Podmínky tendru jsou a budou všem uchazečům známy předem, včetně faktu, že vláda může kdykoliv kteréhokoliv uchazeče vyřadit i bez udání důvodu. V tom případě nelze najít argumenty pro soud. Arbitráž je ve vztahu ke zmařeným investicím, to ani teoreticky nemůže v této fázi projektu nastat," řekl.

Spory by podle bezpečnostní skupiny ale mohl vyvolat i fakt, že tendr má být vypsán na základě výjimky ze zákona o zadávání veřejných zakázek. Jak už předem schválilo ministerstvo pro místní rozvoj i antimonopolní úřad, ČEZ může v tendru využít paragraf 29a tohoto zákona a stanovit si právě kvůli ochraně bezpečnostních zájmů státu omezující podmínky. Jenže tím, že ČEZ podle expertů promítl požadavky státu do dokumentace nedostatečně, není jasné, zda Evropská komise, tuzemský antimonopolní úřad či soudy dále budou považovat využití výjimky ze zákona za oprávněné.

Polostátní firma však tvrdí, že nic takového nehrozí. Trvá na tom, že se s požadavky státu vypořádala, a výjimka ze zákona byla podle ČEZ nutná už proto, aby mohl se státem vůbec podepsat prováděcí smlouvu s řadou práv pro vládu, například právě vyloučit některé uchazeče.

"Výjimka umožňuje, aby stát mohl do tendru vstupovat, dávat své připomínky, včetně bezpečnostních požadavků, a dostávat informace. Výjimka je ve světě v těchto případech také obvyklá," upozornil Kříž. Bez ní by podle něj ČEZ jako zadavatel zakázky nesměl podle zákona nic takového připustit.

Tendr na dostavbu nového bloku Dukovan téměř za 200 miliard korun má být podle vládou schváleného harmonogramu vypsán ještě tento měsíc.

Premiér Andrej Babiš (ANO) ale minulý týden po kritice bezpečnostních expertů a velké části opozice prohlásil, že podmínky nejsou hotové, a soutěž by se tak měla ještě odložit. O termínu se zřejmě bude jednat na vládním jaderném výboru příští týden.

Zástupci obcí a firem na Třebíčsku vyzvali premiéra Andreje Babiše, aby dodržel termín vyhlášení tendru na stavbu nového bloku Jaderné elektrárny Dukovany. Ve výzvě zveřejněné v úterý na webu sdružení Energetické Třebíčsko uvedli, že z dostupných informací neznají jediný důvod, proč vyhlášení tendru odsouvat. Firma ČEZ plánovala vypsání tendru na dostavbu Dukovan do konce roku. Babiš po jednání vlády minulý týden řekl, že soutěž není připravená. „Od všech zainteresovaných aktérů tendru jsme doposud slyšeli, že tender je po všech stránkách připraven, došlo k zapracování všech připomínek a že nic nebrání k jeho vyhlášení,“ uvedli autoři výzvy. Vedle předsedy Energetického Třebíčska Vítězslava Jonáše se k ní připojilo sdružení obcí v pětikilometrovém a dvacetikilometrovém okruhu kolem Dukovan a také předseda představenstva krajské hospodářské komory Vysočiny Richard Horký.

Ze zahraničí

Jaderná energie je potřebná v budoucím nizozemském energetickém mixu , říká EPZ
3. prosince 2020, WNN: Společnost EPZ, provozovatel jaderné elektrárny Borssele, vyzvala k prodloužení jejího provozu po roce 2033 a nebo k výstavbě dvou nových velkých reaktorů v lokalitě, aby pomohla Nizozemsku splnit její energetické a klimatické cíle. Ředitel společnosti Carlo Wolters včera představil vizi EPZ na parlamentní debatě o úloze jaderné energie v nizozemském energetickém systému.

Jaderná elektrárna Borssele (Obrázek: EPZ)

Jaderná energie má v nizozemských dodávkách elektřiny malou roli, PWR Borssele s výkonem 485 MWe zajišťuje přibližně 3% celkové výroby v Nizozemsku. JE Borssele byla postavena společností Siemens a je v provozu od roku 1973. Uzavření je plánováno na rok 2033.

UK hledá místo pro fúzní reaktor STEP

2. prosince 2020, WNN: Vláda Spojeného království vyzvala místní komunity v celé zemi, aby předložily návrhy na umístění prototypu britské elektrárny na fúzní energii. Dnešní oznámení navazuje na desetibodový plán předsedy vlády Borise Johnsona na zelenou průmyslovou revoluci a na ambice Spojeného království být první zemí na světě, která komercializuje technologii fúzní energie.

Zavážení paliva probíhá na JE Karáčí 2 s reaktorem Hualong One

2. prosince 2020, WNN: Proces zavážení celkem 177 palivových souborů do jádra reaktoru Karáčí 2 v Pákistánu začal 28. listopadu, oznámila dnes společnost China National Nuclear Corporation (CNNC). Čínský reaktor Hualong One je naplánován na komerční provoz příští rok.

Začíná horké testování JE Tianwan 6

30. listopadu 2020, WNN: Testy, které simulují teploty a tlaky, kterým budou reaktorové systémy vystaveny během normálního provozu, byly zahájeny na šestém bloku jaderné elektrárny Tchien-wan v čínské provincii Ťiang-su. Vstup reaktoru ACPR1000 do provozu je naplánován na konec roku 2021.

Vattenfall rozšiřuje spolupráci SMR s Fermi Energia

30. listopadu 2020, WNN: Švédská společnost Vattenfall a estonská Fermi Energia podepsaly Letter of-Intent k dalšímu rozšíření spolupráce na malých modulárních reaktorech (SMR). Za poslední rok se společnost Vattenfall podílela na studii proveditelnosti společnosti Fermi Energia s cílem prozkoumat možnosti rozmístění těchto reaktorů v Estonsku.

Vattenfall uvedl, že spolupráce "podrobněji vyhodnotí vyspělost technologie SMR a vyhlídky na zavedení jednoho nebo několika takových reaktorů v Estonsku". Kromě Vattenfall se iniciativy účastní i další evropské energetické společnosti, včetně finské energetické společnosti Fortum a belgické strojírenské firmy Tractebel. „Všichni účastníci získají praktické poznatky o technologii SMR a přispějí svými vlastními zkušenostmi,“ uvedl Vattenfall.

„Nedávno jsme zaznamenali rostoucí zájem o malé jaderné reaktory,“ řekl Torbjörn Wahlborg, senior, výkonný viceprezident pro výrobu ve Vattenfall. „Záměrem společnosti Vattenfall s tímto projektem a při zintenzivnění naší spolupráce je podpora společnosti Fermi Energia k dosažení úspěšné evropské iniciativy SMR. Nyní budeme prohlubovat naše studie v konkrétních pracovních oblastech a rozšiřovat naši spolupráci až do předložení žádosti o rozhodnutí v zásadě estonským parlamentem. To poskytne Vattenfall know-how v oblasti, kde budujeme naši kompetenci.“

Dne 23. listopadu podepsala Fermi Energia podobnou dohodu o spolupráci s finským Fortum. Společnost Fermi Energia byla založena estonskými odborníky na energetiku a jadernou energii za účelem rozvoje nasazení SMR v Estonsku. Společnost v červenci loňského roku zahájila studii proveditelnosti týkající se vhodnosti SMR pro dodávky elektriny v Estonsku a cíle v oblasti klimatu po roce 2030 po finančním kole investorů a akcionářů. Do studie proveditelnosti vybrala čtyři návrhy SMR: Moltex Energy SSR-W300, Terrestrial Energy IMSR-400, GE Hitachi BWRX-300 a NuScale SMR. Očekává se, že všechny studie budou dokončeny do konce tohoto roku a budou vydány počátkem roku 2021.

První svého druhu 3D tištěná komponenta jaderného paliva je připravena k uvedení do provozu

3. prosince 2020, WNN: Framatome oznámil, že spojovací prvky palivových montážních kanálů vyrobené v americké laboratoři amerického ministerstva energetiky Oak Ridge (ORNL) Byly

ČNN- Zprávy z jaderné energetiky

Aleš John, FNV, FEng, Občanská bezpečnostní komise JE Dukovany

vyrobeny metodou 3 D tisku ve společném projektu s Tennessee Valley Authority a mají být poprvé vloženy do amerického komerčního reaktoru. Projekt je součástí laboratorního programu Transformational Challenge Reactor. Čtyři takové komponenty budou použity v jaderné elektrárně Browns Ferry společnosti TVA počátkem roku 2021.

Aditivně (3D tisk) vyrobený spojovací prvek kanálu (Obrázek: ORNL)